

Høringssvar – Informasjonsdeling for finansforetak

1. Generelt

Finans Norge Forsikringsdrift (FNF) er positiv til forslaget om å legge til rette for mer deling av informasjon med formål om å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet.

FNF er en medlemsorganisasjon for forsikringsbransjen, og jobber for og sammen med forsikringsforetak på en rekke områder. FNF utvikler og forvalter blant annet digitale fellesløsninger, tjenester og retningslinjer, herunder Register over forsikringssøkere og forsikrede (ROFF) og Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister (FOSS). I 2025 har FNF deltatt i regulatorisk sandkasse i regi av Finanstilsynet og Datatilsynet med sikte på å etablere en Tipskanal for publikum, som et bidrag til å bekjempe økonomisk kriminalitet med tilknytning til forsikring. FNFs merknader knytter seg særlig til problemstillinger innenfor FNFs virkeområde. Finans Norge avgir i tillegg eget høringssvar.

Hovedpunktene i FNFs merknader gjøres nærmere rede for nedenfor:

- Hjemmelsgrunnlag som skal legge til rette for mer deling av informasjon må i tillegg til å frita for taushetsplikt, etablere behandlingsgrunnlag etter artikkel 6 og 9 for personopplysninger hos mottakende foretak.
- Forslaget om å etablere rettslig grunnlag for ROFF- og FOSS-registrene, slik vi har tatt til orde for i brev til Finanstilsynet av 7. mars 2025, støttes
- Begrepet «informasjonsdelingsordning» i forslag til ny § 16-2 niende ledd bør endres til “delingsplattform”.
- Vi foreslår at § 16-17 tredje ledd beholdes som et generelt grunnlag for delingsplattformer, men at det i tillegg etableres et rettslig grunnlag som kun gjelder FOSS- og ROFF-registrene i ny § 16-17 fjerde ledd.
- Ordlyden i forslaget § 16-17 tredje ledd foreslås noe endret, blant annet ved at henvisningen til personopplysningsloven og DORA-loven tas ut.
- Nytt § 16-17 fjerde ledd gir et tydeligere rettsgrunnlag for forsikringsregistrene FOSS og ROFF begrunnet i de særlige hensynene som gjør seg gjeldende for registrene.

2. Lovreguleringen

Vi har en generell merknad til lovforslaget som handler om det mottakende foretakets behandlingsgrunnlag for opplysningen som blir utlevert i tråd med forslaget. Vi forstår at forslaget er ment å gjøre unntak for taushetsplikt og gi behandlingsgrunnlag for utlevering av opplysninger når det er nødvendig for å avdekke økonomisk kriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Vi oppfatter det imidlertid som uklart hvor langt lovbestemmelsen er ment å gå med hensyn til å etablere behandlingsgrunnlag for den etterfølgende behandlingen av opplysningene hos mottakende foretak.

I den foreslåtte nye bestemmelsen fremgår det at «Opplysningene som mottas etter denne bestemmelsen, kan ikke benyttes til andre formål enn det er utlevert for». Det er uklart hvordan dette skal forstås - som en begrensning for å gjøre utlevering mer forholdsmessig/rimelig eller

som en (indirekte) hjemmel for etterfølgende behandling av personopplysningene hos mottakene selskap innenfor formålet om å avdekke kriminalitet. Vi anbefaler at lovforslaget klargjøres på dette punktet slik at det ikke oppstår tvil omkring dette i ettertid. Dette er viktig for å sikre en omforent forståelse og oppnå formålet med lovendringen.

Vi oppfatter videre at den nye bestemmelsen i finansforetaksloven § 16-2 niende ledd er ment å gi et rettslig grunnlag for forskriftsbestemmelser om konkrete delingsordninger. For at dette skal være helt tydelig anbefaler vi at det i tillegg kommer uttrykkelig fram av lovproposisjonen at bestemmelsen har dette formålet. Det bør konstateres at bestemmelsen tar sikte på å møte kravene til nasjonalt rettsgrunnlag for en behandling av personopplysninger som skal ivareta viktige allmenne interesser, jf. GDPR art 6 nr. 1 bokstav e) og art 9 nr. 2 bokstav g).

I niende ledd presenteres også begrepet «informasjonsdelingsordning». FNF forstår forslaget som at begrepet skal ha en videre betydning enn det samme begrepet i forslaget til nytt betalingstjenestedirektiv («information sharing arrangements»). Samtidig er informasjonsdelingsordninger i betalingstjenestedirektivets forstand blant ordningene som omfattes av de foreslåtte bestemmelsene, men det kan også være andre ordninger. Dette mener vi er uheldig og FNF foreslår derfor å benytte et annet og mer generelt uttrykk om delingsordningene som reguleres i det nye forslaget.

Informasjonsutveksling mellom finansforetak vil typisk skje gjennom digitale plattformer, og omtales i ulike sammenhenger gjerne som systemer, løsninger eller registre. FNF mener på denne bakgrunn at for eksempel «delingsplattformer» er et bedre egnet begrep enn «informasjonsdelingsordning».

3. Forslag til forskriftsbestemmelser

3.1 Forskriften § 16-17 tredje ledd

FNF oppfatter at forslaget løser utfordringer som taushetsplikten ellers ville representere i samarbeidsordninger hvor finansforetak deltar. FNF ser også fordelene med at ordlyden i forskriften ikke er for snever. Det vil gi en viss fleksibilitet med hensyn til hvilke delingsplattformer som kan etableres med grunnlag i forskriften, innenfor formålet om bekjempelse av økonomisk eller annen alvorlig kriminalitet.

Det er samtidig viktig at forskriften ikke etterlater tvil om at ordlyden tilfredsstiller kravene til nasjonalt rettsgrunnlag i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav e) og artikkel 9 nr. 2 bokstav g). Personvernforordningens krav til behandling av særlige kategorier av opplysninger som er nødvendig av hensyn til viktige allmenne interesser, er at behandlingen skal ha grunnlag i nasjonal rett som skal stå i et rimelig forhold til det mål som søkes oppnådd, sikre egnede og særlige tiltak for å verne den registrertes grunnleggende rettigheter og interesser. Forskriften bør derfor i større grad beskrive konkrete tiltak for å verne den registrertes grunnleggende rettigheter og friheter, i tråd med personopplysningsloven og GDPR. Dette er viktig for å sikre at vilkårene for å behandle særlige kategorier av personopplysninger blir innfridd.

Vi legger til grunn at § 16-17 tredje ledd vil være den generelle hjemmelen for utlevering og behandling av opplysninger i ulike delingsplattformer med kriminalitetsforebyggende formål, og vil også kunne omfatte Tipskanalen som er foreslått i regulatorisk sandkasse.

FNF foreslår å ta ut henvisningen til personopplysningsloven i forskriftsforslagets tredje ledd. Henvisningen fremstår som unødvendig, da personopplysningsloven uansett gjelder ved behandling av personopplysninger. De særlige tiltakene som artikkel 9 nr. 2 bokstav g) krever for

å behandle særlige kategorier av personopplysninger går også utover personopplysningslovens krav. Henvisningen er da misvisende.

Henvisningen til DORA-loven er etter vår vurdering ikke hensiktsmessig, og bør utelates. DORA-loven regulerer digital operasjonell motstandsdyktighet og visse former for IKT-utkontraktering, og det følger allerede av DORA-loven hvilke tjenester og ordninger som omfattes. Det er derfor ikke nødvendig å gjenta dette i forskriften. Selv om mange delingsplattformer antagelig vil omfattes av DORA-regelverket, er det ikke gitt at alle gjør det. Henvisningen kan dermed skape uklarhet om forskriften har til hensikt å utvide DORA-lovens virkeområde utover det som følger av EU-forordningen, og om det eventuelt er rettslig grunnlag for en slik utvidelse.

Den nye bestemmelsen i finansforetaksloven § 16-2 niende ledd gir departementet hjemmel til å gi regler om både utlevering og *annen behandling* av personopplysninger. Vi foreslår for ordens skyld at dette også gjenspeiles i overskriften til nye forskriftsbestemmelser.

FNF foreslår på denne bakgrunn å endre utkastet til § 16-17 tredje ledd slik det fremgår av punkt 4 nedenfor.

3.2 Rettsgrunnlag for forsikringsregistre FOSS og ROFF - forslag om nytt § 16-17 fjerde ledd

3.2.1 Krav til rettsgrunnlag i nasjonal rett

Som FNF har tatt til orde for, jf. vedlegg 4 til høringsnotatet, er det behov for å klargjøre hjemmelsgrunnlaget for fellesregistrene FOSS og ROFF, etter at det tidligere grunnlaget i konsesjon fra Datatilsynet falt bort ved ikrafttreddelsen av GDPR. Slik vi forstår Finanstilsynets forslag, er intensjonen å etablere et slikt rettslig grunnlag for fellesregistrene FOSS og ROFF. Som nevnt støtter vi dette og mener det vil være et viktig tiltak i arbeidet med å avdekke og oppklare økonomisk kriminalitet og også styrke rettsikkerheten til dem som det blir registrert data om i registrene.

FNF forslår at det gis et enda klarere rettslig grunnlag for FOSS- og ROFF-registrene enn det som er foreslått i høringsnotatet, ved at det etableres i et nytt fjerde ledd i forskriften § 16-17, se forslag i punkt 4. nedenfor.

Bakgrunnen for dette forslaget er at det er viktig å sikre at grunnlaget for disse sentrale registrene får en tilstrekkelig klar rettslig forankring og slik at det i ettertid ikke oppstår tvil om hva departementet har ment. Som nevnt over stiller personvernforordningens krav til behandling av særlige kategorier av personopplysninger på grunnlag av viktige allmenne interesser, jf. artikkel 9 nr. 2 bokstav g), at behandlingen skal ha grunnlag i nasjonal rett som skal stå i et rimelig forhold til det mål som søkes oppnådd, sikre egnede og særlige tiltak for å verne den registrertes grunnleggende rettigheter og interesser. FNF mener det vil være en fordel om ordlyden i forordningen knyttes tydeligere til registrene, og også omfatter FNFs rolle ved å vise til at delingsplattformen kan omfatte organisasjon for finansforetak.

FNF foreslår også at grunnlaget viser tydelig til tiltak som verner den registrertes grunnleggende rettigheter og interesser for å dekke kravene til "egnede og særlige tiltak" i art 9 nr. 2. bokstav g). Slike tiltak kan for eksempel være at delingsplattformen skal være basert på skriftlig avtale, og at deltakelse skal være begrenset til finansforetak, som er underlagt tilsyn av offentlig myndighet, og organisasjon med opprettet av slike. Dette vil omfatte Finans Norge og Finans

Norge Forsikringsdrift. Det foreslås også å pålegge deltakere taushetsplikt i tråd med det som gjelder for oppdragstakere etter finansforetakloven § 9-6.

3.2.2 Særlig om lagring av underlagsdokumentasjon hos foretakene

Det er viktig at hjemmelsgrunnlaget i den nye forskriften også omfatter at forsikringsforetakene kan lagre nødvendige underlagsopplysninger i saker hvor det ikke inngås avtale, som egenerklæringer om helse, epikriser mv. Dette er avgjørende for at ROFF registeret skal fungere. Dette er nødvendig for å forhindre at en person som får avslag på kjøp av ønsket personforsikring i ett foretak får sin innleverte underlagsdokumentasjon slettet, for deretter å søke samme forsikring hos et annet foretak og her ikke opplyse om forholdene som utgjorde grunnlaget for avslag hos første foretak. Hvis foretak 2 ikke kan etterspørre grunnlag og dokumentasjon for avslaget hos foretak 1, faller formålet med registreringen i ROFF bort og åpner for at foretak 2 kan bli utsatt for svik.

Problemstillingen er nærmere beskrevet i vårt brev til Finanstilsynet datert 07.03.2025 side 3 og 4, som fulgte som vedlegg til høringsnotatet.

For at hjemmelsgrunnlaget skal dekke denne behandlingen hos foretakene foreslår FNF en uttrykkelig hjemmel til å behandle personopplysninger som er “nødvendige for å oppnå formålet med registeret”, se forslag til § 16-17 fjerde ledd, i punkt 4. under.

4. Forslag til forskriftsbestemmelser

På bakgrunn av våre innspill over er vårt forslag at ny paragraf 16-17 skal lyde slik:

§ 16-17 Utlevering og behandling av personopplysninger

(1) (...)

(2) (...)

(3) *Utlevering og behandling av opplysninger i medhold av finansforetaksloven 16-2 fjerde ledd, kan foretas gjennom en delingsplattform som er opprettet med formål om å forebygge eller avdekke økonomisk kriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Taushetsplikten i finansforetaksloven §§ 16-2 og 9-6 gjelder tilsvarende for delingsplattformen.*

(4) *Utlevering og behandling av opplysninger i medhold av finansforetaksloven § 16-2 fjerde ledd kan foretas i en delingsplattform i form av register opprettet ved avtale mellom finansforetak og organisasjon for slike foretak, med formål om å forebygge eller avdekke økonomisk kriminalitet og annen alvorlig kriminalitet. Finansforetakene og organisasjonen kan behandle de personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, som er nødvendige for å oppnå formålet med registeret. Taushetsplikten etter finansforetaksloven §§ 16-2 og 9-6 gjelder tilsvarende for opplysninger som behandles i registeret.*

Med vennlig hilsen

Ståle Ingebrigtsen
Adm.dir FNF

Trine Nakkim-Grønlund
Juridisk rådgiver FNF